

Biografisk text från 1869

Författaren
HC
Andersen

Biografi:

Författaren HC Andersen

– Återutgivning av text från 1869

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-155-1

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

Han är tidernas mest kände sagoskapare och chansen är stor att du just nu läser hans sagor för dina barn.

H C Andersen skrev under sitt liv mer än 200 sagor och den här e-boken är en kort genomgång av hans liv.

Den här e-boken skrevs 1869 som en jubileumstext, det var exakt 50 år sedan författaren anlände till Köpenhamn för att ägna sig åt konsten.

H C Andersen levde fortfarande när berättelsen skrevs men han avled bara några år senare, i augusti 1875.

Under sitt liv skrev han över 200 sagor, 1 000 dikter och 50 teaterpjäser.

Vi har valt att publicera den här berättelsen som e-bok trots att den bara är några sidor lång. Anledningen är att den så helt perfekt förutsåg att H C Andersens sagor skulle leva för evigt, eller som det står i texten: ”han blir njutbar för alla tider”. Precis som textens anonyma författare skriver så är de andra kända författarna från samma tid helt bortglömda i dag. De är så okända att vi valt att publicera ett litet persongalleri för att presentera dem.

Biografi: Författaren HC Andersen

Den här texten publicerades ursprungligen den 18 september år 1869 i tidskriften "Svenska Familj-Journalen" med rubriken "Hans Kristian Andersen". Texten publicerades anonymt.

Hans Kristian Andersen, den världsberömde sagoberättaren, firar i dessa dagar den femtionde årsdagen sedan han, såsom en fattig pojke, kom till Köbenhavn, för att öfva den stora konsten »att bli någonting i världen».

Huru många tusen ha icke känt detsamma som han kände den morgon, då han från Fredriksbergbacke första gången kastade en blick öfver hufvudstaden; om han än måhända kände djupare än de flesta andra, grundstämningen har dock varit densamma — och huru få äro icke de, som, efter att ha brottats mot lifvets storm och våg, dock kunnat ut ur striden rädda — icke en titel och några ordnar, icke gods och guld, utan sitt barnsliga hjerta, naivt och drömmande som barnets. Ännu vid 64 års ålder ser denna samma fantasi lika klart och lika rent, ännu lefva bilderna med samma styrka; men det underligaste är dock, att äfven sedan denna fantasi domnat, sedan

detta hjerta upphört klappa, skola ännu genom sekler — det kunna vi med säkerhet spå — hundratusen fantasier och hjertan eldas af skaldens ord.

Om hvilken skald kan man väl våga säga detta? Kommer det icke alltid en förändrad smakriktning, en förbättrad eller försämrade uppfattning, som gör oss fremmande för de förflutna tidernas skaldar? Hvem läser numera för sitt nöjes skull Stjernhjelms Hercules eller Dalins och Gyllenborgs hjeltedikter eller ens Leopolds tragedier? Börjar ej redan kritiken vända sig emot sjelfva Öhlenschlägers namn, erkännande hans storhet *för hans egen tid*, och för öfrigt inregistrerande hans verk i det förflutnas litteratur? Fastän Andersen visst ej som skald af historien skall jämföras med Öhlenschläger, i betydelse för Danmark och Norden, så är det dock så, att när man skall säga, hvad som är det för Andersens diktkonst egendomliga, då blir det detta, att han blir njutbar *för alla tider*.

Ty hennes publik kommer ej till läsningen med förutfattade estetiska principer om sagans idé och förhållande till det sunda förnuftet; ingen framskriden historisk forskning skall kunna påvisa för den, att »Ole Luköjes» och »Svinadrenzens» personligheter ej äro korrekta och stämmande med det faktiska förhållandet; ingen moralist skall kunna öfvertyga denna publik om det omoraliska i »Tommelise» eller det okristna i »Den grimme Älling». Ty Andersens sagor äro den *första* poesi, som barnet näst efter vaggvisan suger in, som blomman suger vårsolens strålar. Hans Kristian Andersens lif har han sjelf betecknat såsom en saga, och visserligen har det varit en dylik — ingen annan än han sjelf kan skildra den. Vi kunna här endast i största korthet beledsaga hans porträtt med några få biografiska data.

Andersen är född den 2 april 1805 i Odense af fattiga föräldrar, fadern var skomakare. När han 1819 som en 14-årig gosse kom till Köbenhavn, blef han vänligt omhuldad af män som H. C. Örsted samt Jonas Collin, i hvilken hus ynglingen snart fick ett hem. Till en början bestämd för teatern, speciellt för baletten, visade han snart så afgjorda anlag för skaldekonsten, att hans välgörare beslöto att skaffa honom den bildning, som är ett nödvändigt underlag för all utveckling på den banan. Så blef Andersen student, sedan han redan skrivit sin på nästan alla möjliga språk öfversatta dikt: »Det döende Barn». Sedan han försökt sig som satiriker i sin »Fodrejse fra Holmens Canal til Östpynten af Amager», reste han i flere år utrikes och skref flere dramatiska arbeten, som han skickade hem, men hvilka ej förmådde upprätthålla något varaktigt lif på scenen. Vi nämna »Agnethe og Havmanden», »Mulatten» och »Maurerpigen».

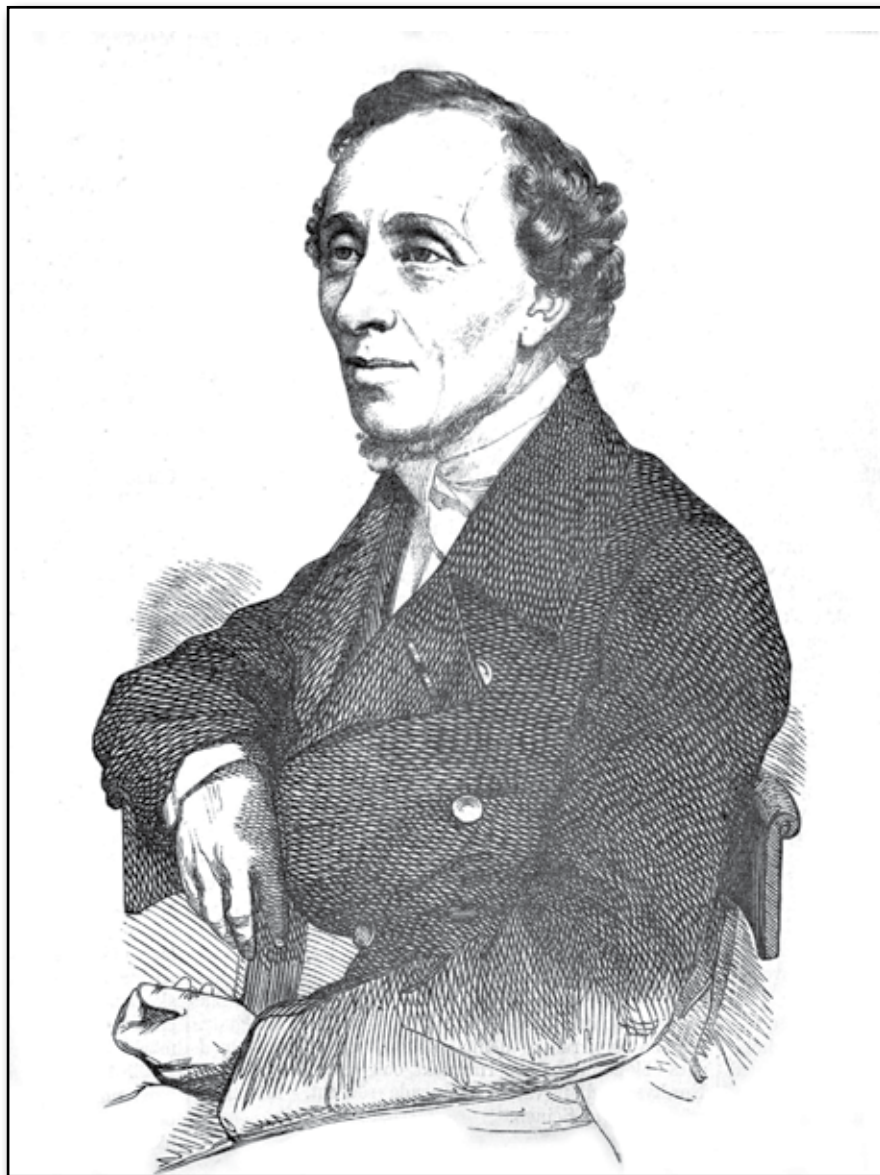
Italien fyllde hans fantasi med glödande bilder och så skref han sin roman »Improvisatoren», full af lifliga och fantastiska skildringar af lifvet i södern, och fortsatte sin verksamhet som romanförfattare med »O.T.», »Kun en Spillemand», »De to Baronesser» och »At være eller ikke være».

Äfven som lyriker hade Andersen uppträdt med en samling dikter, då hans egendomliga skaplynne förde honom i den rigtning, der han skulle samla sina odödligaste lagrar: det är som sagoberättaren Andersen har förvissat sig om ett namn, som icke kan dö. Vi behöfva endast nämna dessa för alla barnahjertan oförgätliga namn: »Den grimme Älling», »Ole Luköje», »Lille Idas Blomster», »Snedronningen», »Den lille Havfrue», »Kejserens nye Kläder», »Natergalen», »Stoppenålen» m. fl., för att alla skola minnas för hur mycken poesi, huru många lyckliga timmar de stå i förbindelse hos den dans-

ke skalden, som nu mera läses och älskas öfver hela världen.

År 1843 företog Andersen en resa till södern och orienten, hvarefrån han samlade en serie skildringar under titeln »En Digtars Bazar». Sedan dess har Andersen, med undantag af ett par romanser och dramatiska bearbetningar af sina egna sagor, nästan uteslutande inskränkt sig till sagoframställningar. Vi kunna dock nämna hans dramer: »Skilles og mødes» och »Da Spanierne vare her», båda minnen från hans första barndom, då de spanska trupperna lågo på Fyen och besökte hans födelseort. Numera delar Andersen sin tid mellan sitt fädernesland och reselivet. Han är nästan alltid gäst hos världens och litteraturens store och räknar furstarne inom konsten som bakom bajonetterna bland sina vänner.

Nyligen utmämndes han till hedersmedborgare af staden Odense; hans konung har förlänat honom titeln Etatsråd och gjort honom till kommendör af Danebrogen; men all verdens barn ha utkorat honom till den gamle barnvännen och förklarat honom för sin störste välgörare näst pappa och mamma — hvilken titel är så den vackraste?

Hans Kristian Andersen.

Viktiga ord och personer

af Leopold, Carl Gustaf.

[1756–1929] Svensk författare och poet. Är mest känd för sina hyllningsdikter.

Collin, Jonas.

[1776–1861] Dansk ämbetsman, jurist och etatsråd. Skrev 1882 en bok om HC Andersens uppväxt i sitt hem.

Oehlenschläger, Adam.

[1779–1850] Dansk skald och dramatiker. Är mest känd för att ha skrivit texten till danska nationalsången ”Der er et yndigt land”. Oehlenschlägers dikt ”Guldhornene” år 1802 var starten för den danska högromantiken.

Stjernhjelm, Georg.

[1598–1672] Svensk poet och forskare. Hans mest berömda dikt ”Hercules” publicerades 1653.

von Dalin, Olof.

[1708–1763] Svensk skald och författare. Startade tidskriften ”Then Swäniska Argus”.

Ørsted, Hans Christian.

[1777–1851] Dansk fysiker och kemist. Den förste som framställde aluminium.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)